

досягти поставлених цілей необхідно забезпечити підприємство кадровим, інформаційним та організаційним потенціалом. Для цього є пропозиція вдосконалити організацію оплати праці наступним чином, а саме, вдосконалити ту систему організації документообігу й аналізу що існує на підприємстві, змінити систему оплати праці, на таку, яка була б більш орієнтована на мотивацію працівників, запровадити гнучкі форми та системи оплати праці; вдосконалення чинної моделі аналітичного обліку, що полягає в конкретизації рахунку для групування інформації щодо сум нарахованої заробітної плати, виходячи з власних потреб підприємства; впровадження автоматизованої системи обробки облікової інформації, що дозволить скоротити час розрахунків і обліку оплати праці та з найменшими затратами у визначенні термінів одержати інформацію; створення зарплатного проекту для оплати праці за допомогою системи платіжних карток; використання результатів наукових досліджень міжнародного досвіду.

Список літератури

1. Миронова Ю. Ю., Панасенко В. А. Проблеми організації обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві. *Економіка і регіон*. 2016. № 1 (56). С. 121 – 126.
2. Островерха Р. Е. Організація обліку : навч. посібник для студ. вищих навч. закладів / Р. Е. Островерха; Держ. податкова адміністрація України; Нац. ун-т держ. податкової служби України. 2-ге вид., переробл. та допов. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 568 с. До 90-річчя навчального закладу.
3. Садовніков О. А., Сировой Г. В. Сучасні проблеми обліку розрахунків з оплати праці та удосконалення їх шляхів. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2011. № 8 (162). Ч. 1. С. 76 – 83.
4. Баранов В. Світовий досвід побудови ефективної системи оплати праці на підприємстві. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2011. Вип. 20 (1). С. 139 – 145. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2011_20\(1\)_23](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2011_20(1)_23).
5. Гриньова В., Шульга Г. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навчальний посібник. К.: Знання, 2010. 310 с. (Вища освіта XXI століття).

УДК 657.339

Оляднічук Н. В.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку і оподаткування
Уманський національний університет садівництва

ОБЛІК ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ТА ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» [9] визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про дебіторську заборгованість та її розкриття у фінансовій звітності підприємств незалежно від форм власності. Дебіторська заборгованість визнається активом, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод та може бути достовірно визначена її сума.

Методологічні, організаційні та нормативно-правові аспекти виникнення та обліку дебіторської заборгованості завжди були в центрі уваги науковців, серед яких: Г. І. Андрєєва [1], С. Л. Береза [2], Л. С. Гангал [3], І. О. Єригіна [4], А. М. Карбовник [5], О. П. Мальчевська [6], Г. О. Москалюк [7], чий наукові здобутки беззаперечно мають велику цінність, але недостатньо розкривають питання облікового характеру дебіторської заборгованості.

Відображення в балансі дебіторської заборгованості за чистою реалізаційною вартістю вимагає визначення тієї її частини, яка не може бути оплачена через неплатоспроможність боржника. Така дебіторська заборгованість називається сумнівною або безнадійною. З метою мінімізації ризику виникнення безнадійної та сумнівної заборгованості рішення про реалізацію продукції у кредит приймається на основі інформації, сформованої кредитним відділом підприємства про платоспроможність клієнта. Проте в практичній діяльності завжди є контрагенти, які не погашають дебіторську заборгованість через неплатоспроможність. В такому випадку розробляються різні системи контролю фінансового стану боржників, за якими виникла безнадійна заборгованість, з метою можливого її погашення.

Наявність сумнівної заборгованості свідчить про втрату частини доходу від реалізації, що вимагає його зменшення або збільшення витрат, а також відповідного коригування величини дебіторської заборгованості. У міжнародній практиці безнадійна заборгованість переважно відноситься на витрати з використанням двох методів: прямого списання і створення резерву для безнадійних боргів. При використанні методу прямого списання, очікувані збитки від безнадійних боргів не прогножуються, а списуються на витрати тоді, коли стає точно відомо, що рахунок не буде оплачено. За умови застосування методу створення резерву для безнадійних боргів здійснюється попередня оцінка можливої величини сумнівної заборгованості на основі інформації за попередні роки про частку безнадійних боргів у чистій реалізації або у загальній величині дебіторської заборгованості. Списання безнадійної заборгованості відбувається за рахунок створеного резерву. Витрати на сумнівні борги відображаються у звіті про прибутки і збитки як поточні витрати, а резерв для покриття сумнівних боргів зменшує в балансі суму рахунків до отримання.

Правильне і своєчасне списання дебіторської заборгованості відіграє важливу роль при формуванні фінансових результатів діяльності підприємства. Зокрема, необхідно удосконалювати методичний підхід до обліку та аналізу дебіторської заборгованості, тому що саме це є основним інструментом покращення фінансового стану підприємства. Для цього необхідно підготувати та здійснити комплекс заходів:

- використовувати метод нарахування резерву сумнівних боргів на підставі класифікації дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги за термінами їх непогашення (до 3, 6, 12 місяців);

- використовувати метод надання знижок за дострокове погашення дебіторської заборгованості;

- проводити інвентаризацію дебіторської заборгованості підприємств в кінці кожного звітного періоду і на її основі розраховувати резерв сумнівних боргів на наступний період;

- оцінювати фінансовий стан та платоспроможність потенційних дебіторів;

- встановити певні ліміти розміру заборгованості як в цілому по підприємству, так і на кожного дебітора окремо;

- внести зміни у П(с)БО 10 «Дебіторська заборгованість», де слід вказати, що поточна дебіторська заборгованість є оборотним активом, а довгострокова – необоротним, і вони обліковуються на різних рахунках.

З метою удосконалення обліку розрахунків з дебіторами та забезпечення своєчасного погашення дебіторської заборгованості необхідно:

- створити інформаційну базу учасників розрахункових операцій суб'єкта підприємництва;

- перевірити можливість погашення взаємної заборгованості за допомогою звірок взаємних вимог та зобов'язань;

- скоротити обсяги заборгованості, шляхом проведення взаємозаліків;

- вести облік та звітність проведених взаєморозрахунків.

Таким чином, враховуючи високі темпи інфляції, що характеризують сучасну економіку України, іммобілізація значної частини коштів підприємства у дебіторській заборгованості не тільки сповільнює фінансовий цикл підприємства, але і є вкрай не вигідною для суб'єктів господарювання. Зважаючи на наявні тенденції економічного розвитку України та стан дебіторської заборгованості, широке та ефективне впровадження внутрішнього контролю є необхідною передумовою успішного функціонування підприємств.

Список літератури

1. Андреева Г. І. Роль аналізу поточної дебіторської заборгованості при оцінці обґрунтованості управлінських рішень. URL: http://www.rusnauka.com/8_NMIW_2014/Economics/7_162960.doc.htm.

2. Береза С. Л. Облік і контроль грошових активів та дебіторської заборгованості: теорія і практика: автореф. дис. ... канд. економ. наук : спец. 08.06.04 – Бухгалтерський облік, аналіз та аудит // Житомирський інженерно-технологічний ін-т. Житомир. 2002. 308 с.

3. Гангал Л. С. Основні проблеми та шляхи вдосконалення обліку дебіторської заборгованості. URL: [rusnauka.com/18_EN_2009/Economics/48184.doc.htm](http://www.rusnauka.com/18_EN_2009/Economics/48184.doc.htm).

4. Єригіна І. О. Проблема управління дебіторською заборгованістю підприємства та шляхи її вирішення. URL: http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2010/Economics/63411.doc.htm.

5. Карбовник А. М. Деякі аспекти управління дебіторською заборгованістю та їх вплив на джерела формування оборотних активів. *Фінанси України: наук.-виробн. журн.* 2016. № 10. С. 94 – 99.
6. Мальчевська О. П. Недоліки обліку дебіторської заборгованості підприємств України та напрями їх усунення. URL: <https://naub.oa.edu.ua/2017/%D0%BD%>.
7. Москалюк Г. О. Облік та контроль дебіторської заборгованості: існуючі проблеми та шляхи їх вирішення. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/1754>.
8. Оцінка та облік сумнівної заборгованості. URL: https://pidruchniki.com/1061120745787/buhgalterskiy_oblik_ta_audit/otsinka_oblik_sumnivnoyi_zaborgovanosti.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: наказ Міністерства фінансів України від 8.10.99 р. № 237. База даних Законодавство України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/REG4018>.
10. Соловей Н. В., Маліношевська К. І. Проблеми обліку дебіторської заборгованості. URL: http://www.nbuu.gov.ua/portal/soc_gum/ppei/2010_25/malinoshevska.pdf.

УДК 657.6

Омеляненко В. І.

магістрант,

Сумський національний аграрний університет

ТИПОВІ ПОМИЛКИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Для здійснення будь-якої діяльності підприємство повинно мати необхідні матеріальні умови та засоби праці. Вартість засобів праці та іншого майна, які протягом декількох років обслуговують господарську діяльність підприємства, складають основні засоби. У бухгалтерському обліку відображається вартість та матеріально-речовий склад основних засобів.

Основні засоби відносяться до головного виробничого капіталу підприємства. Їх облік вимагає особливої уваги з боку бухгалтерії.

Роль основних засобів в діяльності підприємства, а також у розвитку економіки країни величезна. Склад основних засобів і їх стан зумовлюють подальше вдосконалення виробництва, рівень конкурентоспроможності вироблених підприємством товарів, виконання робіт та надання послуг. Від величини й динаміки вікових характеристик основних засобів і, перш за все їх найактивнішої частини: машин та устаткування, багато в чому залежить технічний рівень і ефективність виробництва. Незавантажені та застарілі потужності збільшують витрати підприємства і перешкоджають економії виробничих витрат для збільшення споживчого попиту й зростання ділової активності.

Ефективна організація бухгалтерського обліку основних засобів має забезпечити досягнення цілей обліку, а саме: своєчасне відображення на рахунках бухгалтерського обліку повної інформації про оцінку, надходження, внутрішнє переміщення і вибуття основних засобів; відображення даних про нарахування амортизації основних засобів за звітний період і їх знос з початку строку корисного використання; визначення витрат на підтримку об'єктів у робочому стані, їх відновлення і поліпшення; визначення фінансових результатів від реалізації та іншого вибуття основних засобів; накопичення інформації для складання звітності про основні засоби і капітальні інвестиції [1, с. 67].

Відсутність достовірної облікової інформації може призвести до формування даних, що в спотвореному вигляді відображають фінансово-майновий стан підприємства. Саме облікова інформація дозволить сформулювати загальну концепцію ефективності управління основними засобами підприємствами [2, с. 1082].

У зв'язку з цим в даний час актуальними є питання оновлення та модернізації основних засобів, обліку та контролю за рухом і використанням об'єктів основних засобів та недопущення помилок при відображенні господарських операцій з ними.

До таких можна віднести:

- включення у склад основних засобів: активів, орендованих на умовах операційної оренди; активів, що підлягають списанню (які не можуть бути використані або продані);
- відображення малоцінних необоротних матеріальних активів строком служби більше року на рахунку запасів 22 «Малоцінні швидкозношувані предмети»;